

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De plaats waar God wil wonen en zijn volk ontmoeten

Dan zal er een plaats zijn, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam al daar te doen wonen; daarheen zult gij brengen alles, wat Ik u gebiede: uw brandofferen, en uw slachtofferen, uw tienden, en het hefoffer uwer hand, en alle keur uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult.

Deuteronomium 12:11

Het tekstgedeelte van onze overdenking is een afscheidsrede van de man Gods, Mozes. Als de bemiddelaar van het oude verbond heeft God door hem tot dat uitverkoren volk gesproken. En mocht Mozes tot God spreken voor het volk. Hierin is Mozes een type geweest van die geheel enige Middelaar Gods en der mensen, de HEERE Jezus Christus. Mozes gaat in dit bijbelboek niet alleen herhalen, maar ook nader verklaren de dingen die hem van God bevolen zijn. Laten wij horen wat de HEERE toen en nu tot ons eeuwig welzijn heeft te zeggen.

De HEERE beveelt op zulk een indringende wijze om de afgoden te laten varen. Meer nog om ze geheel uit te roeien. Dat is onlosmakelijk toen en vandaag aan de dienst van de HEERE verbonden. Dient dan geen andere goden nevens Mij! God deelt Zijn eer met geen ander. Alleen in de afbraak van al onze eigen gekozen goden en nietigheden ligt de verheerlijking van de enige en waarachtige God.

Is de grootste afgod al van zijn sokkel gegaan in mijn leven? Wie dit is? Kent u hem nog niet? Dat is ons eigen ik! Hoevelen die voorgeven God te kennen, maar van zichzelf vreemdeling zijn. Dat is niet de waarachtige kennis die God door Woord en Geest verheerlijkt in de harten van Zijn gunstgeno-

ten en die leidt tot de ware zelfkennis. Die brengt in de waarachtige vernedering en haat alle afgoden en ons eigen door de zonde verdorven vlees. Die doet vragen en zoeken om in de weg van de verzoening van de zonden God recht te mogen kennen, dienen en vrez-

en.
„Maar naar de plaats, die de HEERE, uw God, uit al uw stammen verkiezen zal om Zijn Naam aldaar te zetten, naar Zijn woning zult gijlieden vragen, en daar heen zult gij komen;” Hier spreekt de eeuwige en volzalige God reeds van de vaste plaats, die van Hem verkoren is: Jeruzalem. Daar zal de plaats zijn die God heeft verkoren tot woning om aldaar geëerd Zijn heerlijkheid te tonen. Er liggen nog honderden jaren tussen, voordat het zal geschieden. Maar dat eeuwige voornemen Gods wordt straks heerlijk vervuld. Daar rust de ark des verbonds in wie God Zijn trouw en weldadigheid aan Zijn Sion zal bewijzen. In de vervulling van alle gerechtigheid openbaart Hij Zijn grondeloze barmhartigheid in Sions Koning. Hier moeten en zullen alle afgoden verdwijnen waar de enige en Drieënige God zich gaat verheerlijken tot de zaligheid van Zijn uitverkoren volk.

Vragen wij naar die woning en komen wij daar getrouw naar toe op Zijn

bevel? Of veracht ik dat bevel van de Allerhoogste tot Zijn eer en mijn zaligheid?

Er is geen betere plaats waar de HEERE uit vrije goedheid zich wil en kan wegschenken. Daar deelt Hij zichzelf uit naar Zijn welbehagen door de Heilige Geest in de harten van des Konings vijanden. Laat toch uw plaats daar niet leeg staan! Daar wil Hij in Christus Zijn heerlijkheid openbaren om Zijns Naams wil, in het zaligen van zondaren. Daar mogen wij komen in onderscheid van zovelen die voortleven naar het goeddunken huns harten. Wat onderscheidt ons?

Hoe kom ik daar? Kom ik daar door de genade van Hem, om Zijn Naam en deugden te eren? Of zoek ik in mijn kerkgaan, luisteren, bidden, zingen en offeren alleen mijzelf? God zoekt Zijn eer en de verheerlijking van Zijn Naam, door Hem die er Zich voor doodgeliefd heeft in dat enige slachtoffer Gode. Hier gaat onze naam er aan en komen wij achter aan te staan als de tollenaar in de tempel. Ken ik zo'n kerkgang?

O God! wees mij de zondaar genadig! Die gaan met de buit naar huis, hoor: Ik zeg ulieden: Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die;

Inhoud	
Meditatie:	
De plaats waar God wil wonen en zijn volk ontmoeten	1
Gods Woord en onze kleding (2)	2
Gods Woord over de ergernissen (13)	4
Gaan in het spoor van de Bijbel	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	7
Berichten	9
Preekbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnements,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

want een ieder, die zichzelf verhoogt zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden. Dat vernederen is geen vrucht van onze akker, daar wordt alleen de verhoging en vergoeding van onszelf gevonden. Maar de vrucht van het offer van Hem, die als de Dienstknecht Zijns Vaders Zich zo vrijwillig en volkomen opofferde tot een liefelijke reuk. Hebben wij zo onszelf gebracht naar het bevel des HEEREN zoals Hij ons dat gebiedt?

Hoor, omdat *het* brandoffer is gebracht kunt u uw brandoffer thuis laten. Toch zoekt de HEERE dat brandoffer. Wat dat is? Dat u zichzelf waardig keurt om geheel verteerd te worden in de vuurgloed van Gods heilige toorn tegen de aangeboren en de dadelijke zonden. Dan zult u mogen verstaan dat de hitte van Gods gramschap in Hem geheel geblust is. Hij vindt in gunst en niet in wraak Zijn lust.

Hebt u uzelf als een slachtoffer Gode tot een welriekende reuk ervoor over gekregen om uw hoofd op het slachtblok neer te leggen? Zijn uw tienden voor de dienst van God niet thuis gebleven om ze te verteren in uw afgodendienst? Bracht u ze de HEERE als een geheel vrijwillig offer?

Het laatst spreekt de HEERE door de dienst van Mozes van de *keur uwer geloften*, die gij den HEERE beloven zult.

Er kunnen omstandigheden in het leven van Gods kinderen zijn, waarin zij in grote nood de HEERE wat hebben beloofd, daar wacht de HEERE op. Hij hielp ze uit tot de verheerlijking van Zijn Naam, en zij worden geroepen om die te verhogen in Hem die het alleen heeft gedaan.

Bij de terugkeer van de ark heeft Samuël daar getuigenis aan gegeven. „Zo maakt de beelden uwer spenen, en de beelden uwer muizen, die het land

verderven, en geeft de God van Israël de eer; misschien zal Hij Zijn hand verlichten van over ulieden, en van over uw God, en van over uw land.” (1 Samuël 6 : 5.) Is die plaats mij een plaats boven alle plaatsen geworden omdat de HEERE daar tot Zijn gunstgenoten, die zichzelf de toorn en de gramschap waardig leren keuren, van vrede wil spreken? Is mijn hart door dat enige en volkomen slachtoffer Gode tot een liefelijke reuk geworden? Gaat daar deze roep van uit? Mijn hart roept uit tot God Die leeft en aan mijn ziel het leven geeft! HEERE! Ik heb lief de woning van uw huis, en de plaats des tabernakels Uwer eer. Daar komen de oprechten van hart, die treuren over hun afmakingen, samen en vertroost de HEERE die ellendigen. Daar worden zij vertroost en mogen de verheuging kennen voor Zijn aangezicht, zoals de HEERE dat heeft beloofd.

„En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, Uws Gods, gijlieden, en uw zonen, en uw dochteren, en uw dienstknechten, en uw dienstmaagden, en de Leviet, die in uwe poorten is; want hij heeft geen deel noch erve met ulieden.” (vers 12)

Is dit uw blijdschap in dit Mesech der ellende?

*Ik ben verblijd, wanneer men mij
Godvruchtig opwekt, zie, wij staan.
Gereed, om naar Gods huis te gaan;
Kom, ga met ons, en doe als wij.
Jeruzalem, dat ik bemin,
Wij treden uwe poorten in;
Daar staan, o Godsstad, onze voeten.
Jeruzalem is wel gebouwd,
Wel saamgevoegd; wie haar beschouwt,
Zal haar voor 's Bouwheers kunstwerk
groeten.*

Yerseke,

ds. J. W. Verweij

Gods Woord en onze kleding

(2)
„Ik zit met een vraag over het dragen van een lange broek. In Deuteronomium staat: 'Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE uw God een gruwel.' Betekent dit dat meis-

jes en vrouwen geen lange broek mogen dragen?”

Zo was de vraag op de catechisatie. Ja, dat betekent het! Deuteronomium 22:5 is een tekst die laat zien dat Israël anders moest zijn dan de heidenen om hen heen en in hun midden. De cultuur van die volken was doortrokken van

heidense gewoonten en afgodische praktijken. Hun tempels – om een voorbeeld te noemen – waren tegelijkertijd broeinensten van immoraliteit, plaatsen waar een zogenaamde ‘heilige prostitutie’ werd beoefend. Mannen verkleedden zich als vrouwen, en vrouwen als mannen. Tengevolge van deze vermomming wist niemand wie de ander was. Er was een vermenging van de beide geslachten en een samengaan van hetzelfde geslacht. Voegde je daar nog de feestelijke stemming en het alcoholmisbruik aan toe, dan was de uitkomst voorspelbaar. Alles liep volledig uit de hand. Zulke heidense feesten eindigden in immoraliteit, overspel en zelfs homosexualiteit (de zonde van Sodom). Het onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk was verdwenen.

In Deuteronomium 22:5 werd Israël ernstig gewaarschuwd tegen dit alles. En die waarschuwing geldt ook ons. Of denken we dat wij zo’n waarschuwing niet nodig hebben in onze eeuw van ‘unisex’? De emancipatiebeweging werkt er hard aan ieder onderscheid tussen man en vrouw uit te wissen. En van daar is het maar één stap naar het zogenaamde homo-huwelijk.

Gruwel

Iemand zegt misschien: “Alles goed en wel, maar welke grond hebben wij om te denken dat Deuteronomium 22:5 vandaag nog steeds van toepassing is? Er zijn andere geboden in hetzelfde hoofdstuk die we niet meer houden. De vorige keer hoorden we dat deze geboden behoren bij de periode van de oude bedeling, de tijd toen Israël nog een kind was en onderricht moest worden door zichtbare ceremoniën en burgerlijke wetten. Waarom houden wij dan vol dat mannen geen vrouwenkleding mogen dragen en dat ‘het kleed eens mans niet zal zijn aan een vrouw’?”

Op die vraag wil ik graag twee dingen antwoorden. Allereerst geeft de Heere Zelf duidelijk aan dat deze wet anders is dan de overige die in Deuteronomium 22 vermeld staan. Wanneer vers 5 mensen verbiedt de kleding van het andere geslacht te dragen, voegt de Heilige Geest er aan toe: “want al wie zulks doet, is den HEERE uw God een gruwel.” Dat is een heel zware uitdrukking! Gruwel betekent: iets verfoeilijks, iets dat je doet walgen. Het wijst op een kwaad dat je met huiver vervult. Het duidt een zonde aan die in absolute tegenspraak is met het heilige

wezen Gods. Om zo’n zonde gaat het nu ook bij het vervagen van de kledinggrens tussen de beide geslachten. Zou dat alleen maar slaan op de tijd van het Oude Testament? Of ligt dezelfde verplichting ook op ons vandaag? Gods wezen verandert nooit. Wat Hem gisteren een gruwel was, is dat ook vandaag. Een concordantie van de Bijbel kan ons helpen alle teksten te vinden die over “gruwelen” spreken. In Leviticus 18:22 lezen we bijvoorbeeld: “Bij een manspersoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging; dat is een gruwel.” Er zijn meer van zulke uitspraken met het woord “gruwel” in het Oude Testament. Ze worden niet herroepen in het Nieuwe Testament. Als iets in gruwel is in Gods ogen, blijft dat een gruwel. Deuteronomium 22:5 is meer dan een burgerlijke wet die alleen voor Israël gold.

Gods scheppingsorde

Er is nóg een reden waarom Gods bevel inzake onze kleding een blijvende waarde heeft: het heeft te maken met de wijze waarop Hij ons *geschapen* heeft. In het eerste hoofdstuk van de Bijbel kunnen we lezen dat God de mens “man en vrouw” schiep (vs. 27). Hij maakte Adam en Eva. In Zijn wijsheid maakte Hij twee verschillende geslachten. De man en de vrouw waren verschillend wat betreft hun lichamelijke verschijning en hun inwendige aanleg. Ze zijn geschapen met het oog op elkaar. Ze worden geroepen om elkaar aan te vullen. Zo heeft God het gewild. Dit heeft niets te maken met een speciale cultuur. Het heeft te maken met Zijn scheppingsordinantie. Evenmin is dit tenietgedaan door de komst van Christus of door het werk van Zijn genade. In de verlossing wordt wel de *zonde* afgebroken, maar niet de *schepping*. Het Nieuwe Testament spreekt over de man als het hoofd van de vrouw (1 Cor. 11:3). Een vrouw is niet minderwaardig ten opzichte van de man, maar ze heeft een andere plaats, een andere taak en andere gaven ontvangen. De vader is het *hoofd* van het gezin: leidend, bevelend, beschermend. De vrouw zou het *hart* van het gezin genoemd kunnen worden: zorgend, voedend, koesterend. Wat is nu de opzet van satan? Hij probeert Gods scheppingsordening omver te werpen. Hij rommelt maar wat aan. Het liefst ziet hij dat alles door elkaar geklutst wordt. En zo tracht hij twee verschillende geslachten tot een een-

heidsworst te maken, een soort unisex. Al eeuwenlang heeft hij daar zijn best voor gedaan. Maar vooral na de Tweede Wereldoorlog is deze ontwikkeling bijzonder snel gegaan. Er mag eenvoudig geen verschil meer bestaan tussen mannen en vrouwen in de keuze van een baan, in de ‘rolverdeling in het gezin’ (zoals dat heet), in haardracht, in kleding. Tekstboeken en woordenboeken worden herschreven: we mogen voortaan niet meer spreken van ‘mankracht’, het moet nu ‘menschkracht’ zijn, enzovoort.

Is dat nu iets onschuldigs waar je niet al te moeilijk over moet doen? Is het louter een zaak van bewoordingen en definities? We voelen allemaal wel aan dat hier meer aan de hand is. Hier vindt een welbewuste breuk met het verleden plaats, een zich afkeren van bijbelse waarden, een fundamentele verandering die verstrekende gevolgen zal hebben.

Kleurloos

De unisex-beweging zal er toe leiden dat mannen geen mannen en vrouwen geen vrouwen meer zullen zijn. Mannen worden verwijfd en vrouwen worden man-achtig. Jonge mannen dossen zich uit met lang haar, oorbellen, kettingen en andere versierselen, terwijl jongedames zich laten zien met afgeknipt haar (een ‘mannenkop’) en lange broek. De kleurrijke verschillen tussen mannelijk en vrouwelijk verdwijnen. Alles wordt eender, grauw en saai.

Tegen deze dingen waarschuwt de Bijbel, niet alleen in Deuteronomium 22, maar op vele bladzijden. De Schepper heeft beide geslachten gemaakt, elk met z’n eigen bijzondere eigenschappen. Dat moet duidelijk tot uiting komen in ons leven en in onze kleding. Weliswaar droegen in het oude oosten mannen en vrouwen niet precies dezelfde kleren die wij vandaag hebben, maar men kon zonder moeite een man van een vrouw onderscheiden. Dat hoort vandaag net zo te zijn. Onze cultuur is wel anders, maar de principes van Gods Woord veranderen nooit. Een man moet zich kleden als een man en een vrouw moet zichtbaar zijn als een vrouw. Daarom zeggen wij *nee* tegen lange broeken voor vrouwen en meisjes!

Wees duidelijk!

Misschien vraagt iemand hoe het dan moet met bijvoorbeeld werk op het land waarbij het moeilijk is voor een

vrouw om een rok of jurk te dragen. Het is niet eenvoudig een antwoord op iedere vraag te geven. We hebben een hart dat altijd weer water in de wijn van Gods Woord wil doen. Met allerlei voorbeelden kunnen we Zijn inzetten ontkrachten. Het ontgaat mij – om maar iets te noemen – waarom sommige van onze verpleegsters en ziekenverzorgsters zo nodig in een lange broek moeten werken, terwijl anderen dat kennelijk wel kunnen in een jurk of lange rok. Zulke dingen kunnen je soms verdrietig stemmen. Laat daarom één ding duidelijk zijn: als er situaties zijn waarvan iemand denkt dat daar een uitzondering gerechtvaardigd is, laten uitzonderingen dan uitzonderingen blijven. Een vrouw of meisje dat op het land gewerkt heeft, zal naar huis gaan, een douche nemen en zich weer als een dame kleden. Als ze bij Gods Woord leeft, zal ze geen boodschappen gaan doen, haar vrije tijd besteden of college lopen in een lange broek. Ze wil herkenbaar zijn als vrouw, een (jonge) vrouw die onder de waarheid verkeert.

Ligt hier misschien de reden dat sommige van onze meisjes en vrouwen niet handelen zoals het van hen verwacht mag worden? Zijn ze bang om vereenzelvigd te worden met die 'strengere, ouderwetse kerk waar niks mag'? Willen zij de gewoonten en de mode van deze wereld volgen? Denk daar eens over na. Ja, het zal wellicht wat zelfverloochening kosten om tegen de kuddementaliteit van onze maatschappij in te gaan. Het is gemakkelijker jezelf te verstoppen. Je zult soms bedekte spot of openlijke vijandschap moeten trotseren. Maar is het niet beter om alleen te staan en de Heere mee te hebben dan een vriend van de wereld te zijn en God tegen te hebben? En als het er op aankomt, voelen niet-christenen meer respect voor mensen die een eigen overtuiging hebben en er naar leven dan voor draaiborden die van twee walletjes proberen te eten. Met andere woorden: blijf jezelf en wees consequent! Mensen die met Gods Woord niet rekenen, leven naar het goeddunken van hun eigen hart en schamen zich daar ook niet voor. Moeten wij dan zo verlegen zijn om voor onze principes (gebaseerd op Gods Woord!) op te komen? We moeten ons schamen voor zo'n houding!

Dan is er nog een punt. We zijn blij dat er nog steeds heel wat gezinnen zijn die met alle gebrek proberen te leven

volgens de Bijbel, ook als het over deze dingen gaat. Het is niet altijd zo makkelijk voor die ouders, maar ze proberen in liefde hun kinderen op deze wijze op te voeden. Wat is het pijnlijk voor hen als ze moeten constateren dat ouders die tot dezelfde kerk behoren een ander patroon er op na houden en hun kinderen (zich laten) kleden zoals de wereld het doet! Het ondermijnt hun gezag. Bovendien is

het verwarrend voor de buitenwacht en doet het afbreuk aan de geloofwaardigheid van ons kerkverband. Laat het zo onder ons niet zijn. Wees duidelijk en sta schouder aan schouder. En bid bovenal om de tere vreze Gods, want die vreze doet wijken van het kwade (Spreeken 16:6).

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

Gods Woord over de ergernissen

(13)

Johannes de Doper

Johannes de Doper was door Herodes gevangen gezet in een kille kerker. Waarom? Omdat hij getrouw was geweest en Herodes eerlijk had behandeld. 'Het is u niet geoorloofd', zo had hij gezegd tegen die vorst, 'de huisvrouw van u broeder Filippus tot u te nemen.' Herodes hoorde Johannes gaarne. Maar toen was het afgelopen, want deze bestraffing hoorde hij niet gaarne, en Herodias nog minder. De stem des roependen in de woestijn zweeg dus. Maar Johannes heeft gedacht dat zijn gevangenschap niet lang zou duren. Immers, hij was de wegbereider van de beloofde Messias, Die na hem gekomen was. En naar het woord van Maleachi – Johannes goed bekend – was nu de tijd aangebroken, die zou zijn: brandende als een oven (Mal. 4:1). Alle goddelozen en alle hoogmoedigen zouden als een stoppel worden verteerd. Al wat tegen Christus was, zou in vlam worden gezet. O, de Koning zou Zijn macht openbaren. Met de wan in Zijn hand zou Hij Zijn dorsvloer doorzuiveren. En dan zou ook Herodes van de troon worden gestoten. Eeuwig zou bloeien de gloriekroon van Davids grote Zoon. En...dan zou Johannes uit de kerker uitgaan en met Hem heersen. Zulke aardse gedachten aangaande het Koninkrijk Gods leefden in het hart van de Doper. Zeker, hij wist heel goed dat het Koninkrijk van Christus een geestelijk Koninkrijk is. Maar toch, hij meende dat het niettemin gepaard zou gaan met uitwendige majesteit en heerlijkheid. Een verwachting, die ook zo diep geworteld was in de harten van Jezus' discipelen. Johannes mocht bezoek ontvangen, en zijn discipelen vergaten

hem niet. Ze kwamen en vertelden over Jezus. Nee, niet dat Zijn mond de bazuin had geblazen, als eenmaal Gideon, maar dat Hij al predikend het land doorging. En Zijn handen uitstrekten, niet om de wapenen te hanteren, maar in ontferming: de blinden werden ziende en de kreupelen wandelden, de doven hoorden, en zelfs doden werden opgewekt.

Waarom?

Toen Johannes dit hoorde, toen kwam ook de ergernis in zijn hart aan Christus. Wat hij hoorde, hoorde hij niet gaarne. Want het was het tegendeel van hetgeen hij verwachtte. Waar bleef de oprichting van het Koninkrijk? En waarom zag Jezus naar hem, die week aan week in een vunzig hol zat, niet om? Was Jezus hem vergeten? Het begon te woelen van binnen. Grote vragen rezen op. Deze Jezus, Die zó deed, was voor Johannes een vreemdeling. Zijn geloof begon te wankelen, en het vuur van vijandschap laaide hoog op. En dezelfde die Jezus verzocht in de woestijn, heeft ongetwijfeld ook Johannes bezocht in de kerker – om het vuur aan te blazen, en Jezus te belasteren.

Zo zat Johannes in de kerker: geschud en geslingerd, in grote benauwdheid en met een verterende ergernis. O, toen hij aan de boorden van de Jordaan Jezus aanwees als het Lam Gods, toen was hij geen riet dat van de wind ginds en weder bewogen werd. Maar in deze storm, met een gruwelijke ergernis in zijn ziel, scheen hij geknakt te worden, en dat tot de dood. Zich stotend aan Hem, Wiens wegbereider hij was geweest. Elia arbeidde in Gods kracht op de Karmel, maar lag korte tijd later diep-moedeloos onder een jenever-

struik. Was dat dezelfde Elia? En Johannes - de Elia van het Nieuwe Testament - is dat dezelfde Johannes, die ging voor het aanschijn van zijn Heere? Elia heeft onder de jeneverstruik zijn klacht uitgestort voor het aangezicht van de God Israëls. Ook Johannes mocht zijn hart uitgieten voor Jezus. Want we lezen in Mattheüs 11:7 dat hij twee van zijn discipelen naar Hem gezonden heeft. Met al zijn ergernis en vragen kwam Johannes aan de voeten van Jezus terecht.

Het heeft wellicht weken geduurd, voordat hij die boden uitzond. Omdat hij het niet kon. En ook omdat hij het niet wilde. Maar er kwam een dag dat het anders werd. En geen andere oorzaak was er, dan de trekkende liefde des Vaders! "Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een ander?" O, wat een vraag! Wat een stinkende modder! Wat een blindheid! En dat vraagt hij, van wie de Heere gesproken heeft (Matth. 11:11): "Voorwaar zeg Ik u: Onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Doper..." En toch, Johannes werd er toe verwaardigd!

Wat antwoordde de Heere? Zei Hij: 'Bent u Mijn wegbereider, en kent gij Mij niet?' Nee, dat zei de Heere niet. Maar hij gaf een zachtmoedig antwoord ter onderwijzing. Een antwoord dat was als gouden appels op zilveren-gebeelde schalen. U kunt dat antwoord lezen in Mattheüs 11:4,5. Een antwoord dat niets scheen op te lossen! Want immers, wat de Heere antwoordde, dat hadden zijn discipelen hem reeds eerder verteld. En juist deze dingen had hij van Christus niet verwacht. Toch, dit antwoord was nu juist *een tekst*, die al eeuwen te vinden was in Jesaja 35:5.6. Johannes kende de profetieën van Maleachi. Hij had in dat boek gelezen over zichzelf en over Degene Die na hem komen zou. Ook kende Johannes de profetieën van Jesaja, die gesproken had over de stem des roependen in de woestijn (Jes. 40:3). En zie, nu opent de hoogste Leraar een ander deel van diezelfde profeet. Hij wijst Johannes op een schriftplaats die Johannes misschien wel uit zijn hoofd kende, maar waar hij toch altijd overheen gelezen had. O, laten wij maar niet te snel zeggen dat bepaalde teksten bekende teksten voor ons zijn. Alleen als de Heere de Schrift opent en die tekst in ons hart brengt, dán wordt het een bekende tekst. En het wordt pas een gekende tekst, wanneer er licht over wordt geschonken.

Licht in de duisternis

Johannes ging door Woord en Geest het licht op in de duisternis. De Schrift werd geopend en zijn verstand werd geopend. Zijn hart werd brandende. Nee, nu niet van ergernis, maar van onuitsprekelijke wederliefde en blijdschap. Want hem werd verkondigd: Johannes, wat Ik doe is *voorzegd*. En zoals het *voorzegd* is, zal het ook gaan. Mijn wonderwerken zijn een zichtbare prediking, dat Ik de beloofde Messias ben. Een prediking dat aan *armen het Evangelie wordt verkondigd* (Matth. 11:5b). Dat Ik genees *om niet* - Mijn volk zalig maak *om niet*. En deze prediking zal voortgaan, al maar door. Het zal de één zijn tot een voordeel, en de ander tot een oordeel. Die in Mij gelooft, zal zalig worden. Die in Mij niet gelooft, zal verdoemd worden. Zó zal er *scheiding* komen, Johannes. Nee, niet door het zwaard, maar door de prediking van het Evangelie. Scheiding tussen koren en kaf - tussen leven en dood. Zó doorzuiver Ik Mijn dorsvloer, met de wan in Mijn hand. In deze weg komt Mijn geestelijk Koninkrijk! Johannes, u had ergernis in uw hart. Ik was voor u een vreemdeling. Maar zie, hier ben Ik! Johannes, het klopt, hoewel u dacht dat er niets van klopte. En weet, Johannes, wanneer Ik zal wederkomen in heerlijkheid ten jongste dage, dan zal de nieuwtestamentische dag voorbij zijn. Van die dag - die eeuwen duren zal - heeft Maleachi gesproken. En dan zal elk ten volle zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze, tussen dien, die God heeft gediend, en dien, die Hem niet heeft gediend (Mal. 3:18).

Zalig is hij...

Wij draaien van nature de zaken in onze blindheid altijd maar om. Ook Gods kind heeft van zichzelf geen verstand van Gods heilige wegen en bedoelin-

gen. En ook geen licht in de Schrift, als het niet wordt gemaakt een Licht op hun pad. En dan, ach, dan worden ze geërgerd aan Christus, Die voor hen een vreemdeling is. Zelfs Johannes de Doper. Wie zou hen kunnen genezen van hun vreselijke kwaal? Alleen Hij, Die de blinden het gezicht geeft, en uit alle dood verlossen kan. Aan armen wordt het Evangelie verkondigd! En dan is het alles genade en liefde: al die wegen die tegen schenen, het kruis dat voortdurend in het vlees beet, en al die moeiten - o, wat een wederliefde en vreugde vervult dan de vermoeide ziel en het afgepeinsde hart! Dat zo-één nog zalig kan worden, zalig zal worden, ja reeds de zaligheid in zijn hart gevoelen mag. Christus maakt een kerker tot een huis Gods. Hij is het, Die gevangenen vrijheid schenkt. O, gezegende Zaligmaker! Gezalfde Gods, en Knecht des Vaders! Die Zich nooit geërgerd heeft aan de wil van Zijn Vader. Die nooit gewankeld heeft. En daarom zal Hij aan Zijn ellendigen bevestigen (Matth. 11:6): "En zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden." Groot, onzegbaar groot is de rijkdom van Gods genade. Wie heeft zich nooit aan Christus' geërgerd? Wie is het tot zonde geworden? Werd u ook verwaardigd boden uit de zenden tot Christus, uw hart uit te storten met al de modder? Doorleefde u een eeuwig wee verdiend te hebben, en beluisterde u nochtans: Zalig is hij!?

*Toen hebt Gij mij gesterkt in 't lijden;
Wanneer mijn afgepeinsde hart
Door al mijn denken werd verward,
En ik in druk schier was gestikt,
Toen heeft Uw troost mijn ziel verkwikt.*

(wordt vervolgd)

Barneveld, ds. C. Hogchem

Gaan in het spoor van de Bijbel

De naam van prof. Dr. J. Douma is bekend in de gereformeerde gezindte. De boeken van Douma over ethiek worden veel gebruikt. Ook in onze gemeenten. Weliswaar behoeven we het niet in alles met elkaar eens te zijn om toch het goede in de verschillende

boeken van Douma te erkennen. Inmiddels is hij begonnen aan een serie boeken over ethiek en de Bijbel. In deze serie, waarvan we hier de eerste twee deeltjes bespreken, gaat Douma de Bijbel langs en probeert lijnen te trekken naar ethische vragen in

het heden. Het eerste deeltje van de serie gaat over Genesis. In het tweede deeltje komen de andere vier boeken van Mozes aan de orde. Daarin staan vooral de tien geboden en de ceremoniële eredienst centraal. De boekjes van Douma munten uit door helderheid en toegankelijkheid. Hij bezit de gave om moeilijke dingen eenvoudig en helder op te schrijven. Zo worden rond de eerste drie hoofdstukken van Genesis belangrijke opmerkingen gemaakt over de relatie Schepper en scheepsel. "Van basaal belang voor onze afhankelijkheid van God is het geloof in Hem als Schepper van alles, Die uit het niet de wereld te voorschijn heeft geroepen. In Gods scheppingswerk valt het scheiden en ordenen op van alle dingen, zodat de wereld woon- en werkplaats van de mens kon worden" (*Genesis*, pag. 50).

Ook worden belangrijke en leerzame dingen gezegd over de bijbelheiligen in het oude verbond. "De man, die in Egypte (namelijk Jozef, WV) een piramide als graf verdiend had, liet zijn lichaam balsemen voor een eenvoudig graf in Kanaän. Zijn geloof in Gods beloften zag uit naar iets anders dan naar eeuwige roem in een vreemd land" (*Genesis*, pag. 100). Er is dus veel goeds in deze boekjes te vinden. Toch ben ik eigenlijk, eerlijk gezegd, ook wel een beetje geschrokken van de boekjes. Zo onderstreept Douma de mijns inziens moderne gedachte dat het Beeld Gods bestaat in een bepaalde relatie van de mens tot God. Ook zou het Beeld Gods betekenen dat de mens heer is over de schepping. De oude gereformeerde gedachte dat het beeld Gods bestaat in iets *in* de mens (namelijk: kennis, gerechtigheid en heiligheid) wordt door Douma verworpen (pag. 16). Ook heeft de schrijver een heel andere opvatting over het 'zeer goed' (Gen. 1:31) dan de in de gereformeerde theologie gebruikelijke invulling. Douma betoogt dat de geschapen wereld geen idylle (pag. 20) was, maar een wereld met heel 'ruige kanten' (pag. 23). Hij laat er ruimte voor dat in de wereld voor de zondeval leeuwen uit waren op hun prooi, gieren bloed slurpten en allerlei monsters de mensen ontzag inboezemenden (pag. 23). Kortom, ook voor de zondeval was er reeds de dood (in de dierenwereld!) op de aarde. Een heel *vé*rstrekende en naar mijn mening niet gereformeerde gedachte.

Tenslotte gaat Douma ook nog in op de schepping. Hij stelt onder meer dat we

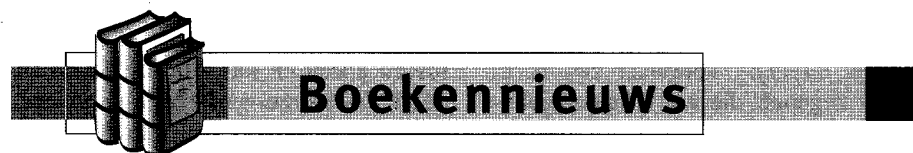
de evolutionistische theorie over de zogenoemde oerknal (Big Bang theorie) op grond van de Bijbel niet zonder meer kunnen afwijzen (pag. 47). Op pag. 51 stelt hij dat we in Genesis 1 een 'kader' aangereikt krijgen en geen 'wetenschappelijk te verifiëren verslag'. Douma kiest hier bij de vragen rond schepping en evolutie voor de zogenoemde ideale- en kadertheorie, een gedachte die meer of minder ruimte biedt voor evolutionistische opvattingen. De bijbeltekst van Genesis 1 is in deze opvattingen een inkleding van het scheppingsgebeuren. Van Gendren, die deze gedachten afwijst, vraagt zich in de *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek* over deze opvattingen af "welke grond er in de teksten zelf is om aan louter inkleding te denken".

Laten we toch oppassen om aan de Bijbel onze denkschema's op te dringen. Ook in vragen rond schepping en evolutie. Kortom, de boekjes van Douma bieden veel stof tot nadenken. Helaas kunnen we in sommigen opzichten niet met Douma meegaan. Dat geeft veel indringende vragen. *Waar blijven we?* was ooit een titel van een boekje uit gereformeerde kring. Bij lezing van deze boekjes heb ik aan die titel veel moeten denken.

N.a.v. dr. J. Douma, Genesis; uitgave Kok, Kampen 107 pag. en dr. J. Douma, Van Egypte naar Kanaän; uitgave Kok Kampen 155 pag.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Dr. H. van 't Veld, De pelgrimsstaf is in mijn hand. Ondertitel: "John Bunyan (1628-1688), een biografie". Uitg. De Banier - Utrecht, 319 blz.; ISBN 90-336-0563-5; € 24,95.

Dit is "een" biografie van de onder ons bekende John Bunyan, die niet romantiserend is, maar die het leven van de hoofdpersoon plaatst in het bewogen politieke, kerkelijke en maatschappelijke leven van de 17e eeuw. De schrijver heeft zich er voor willen hoeden een vertekend beeld van Bunyan te geven, wat helaas nog al eens voorkomt in bepaalde biografieën. Vele details worden ons in dit boek meegegeeld over het 17e eeuwse leven in Engeland en voornamelijk in het graafschap Bedfordshire.

De schrijver heeft zich uitvoerig laten voorlichten door een respectabele lijst van werken waarin de levensomstandigheden in die tijd zijn beschreven (zie pag's. 304-311). Ook heeft hij de achtergronden belicht van het ontstaan en het publiceren van Bunyans werken. Dit heeft veel studie gekost. Jammer dat de schrijver de tekening van de verschillende levensterreinen van Bunyans tijd steeds in kleine eenheden geplaatst heeft tussen het leven van Bunyan zelf. Daardoor gaat de doorlopende lijn van de gebeurtenissen en het verband daartussen grotendeels verloren. Het stoort ook in het lezen, als men op dezelfde bladzijde een stukje maatschappelijke of politieke geschiedenis leest en ineens gaat het in de volgende alinea bijvoorbeeld over het geestelijk leven van Bunyan.

Mijns inziens had hij beter de beschrijving van de tijdsomstandigheden op de verschillende terreinen in aparte hoofdstukjes kunnen onderbrengen.

Een volgende vraag is, of deze uitvoerige geschiedschrijving veel heeft bijgedragen tot het beter verstaan van Bunyans leven zelf. De schrijver gebruikt menig keer uitdrukkingen als: "Het kan wel zijn..." "Mogelijk...". "Er is verondersteld..." "Aangenomen moet worden...", enz. om conclusies te trekken uit bepaalde omstandigheden die dan betrekking zouden hebben op Bunyan. Zulke uitspraken kunnen gemakkelijk tot feiten worden gemaakt, die men niet bewijzen kan.

Uit Bunyans eigen verslag van zijn geestelijk leven is ons bekend dat hij door diepe wegen en hevige aanvechtingen is heengegaan. Verschillende van deze bevindingen worden door de schrijver op een wijze beschreven die meer doen denken aan psychologie dan geestelijke bevinding (zie pagina's 121, 128, 133, 138, 146, 154).

Ook vraag ik me af, of het oogmerk van het beschrijven van zijn geestelijke ervaringen geweest "kan zijn", om zijn geschiktheid te bewijzen om het Woord te verkondigen. In het voorwoord van zijn "Grace Abounding" zegt Bunyan daar zelf van: "Om mijn vaderlijke zorg voor het geestelijk welzijn van mijn kinderen kenbaar te maken. Ontvang daarom deze honingdruppelen uit het lichaam van de leeuw. Ik heb er zelf ook van gegeten".

Sommige vertalingen zijn wat te letterlijk weergegeven, zoals Scriptural Poems: "Schriftuurlijke gedichten", i.p.v. gedich-

ten van gedeelten uit de Schrift; Common Prayer: "Gezamenlijke gebeden", i.p.v. Openbare gebeden; a spiritual biography; een "spirituele biografie" i.p.v. een biografie over zijn geestelijk leven.

Kortom, een boek met veel gegevens over de tijd van Bunyan, wat op zichzelf nuttig is voor achtergrondinformatie, maar dat overigens weinig meer bijdraagt voor het verstaan van Bunyans geestelijk leven en voor de geestelijke inhoud van zijn voornaamste werken.

Scherpenzeel,

J. de Jager

Ds. C. den Boer, Een vreemd'ling hier beneën (Gedachten over Bunyans Christenreis); uitg. De Banier - Utrecht; 412 blz.; ISBN 90 336 0557 0; € 19,75.

Dit boek is een weergave van een aantal lezingen die de schrijver heeft gehouden over "De Christenreis". In de inleiding verwijst hij voor een goed begrip van een aantal geestelijke ervaringen die Bunyan in beeldtaal heeft vertolkt, terecht naar "Genade overvloeiende voor de grootste der zondaren". Een hoofdstuk is dan ook gewijd aan een korte weergave van de voornaamste zaken uit Bunyans autobiografie van zijn geestelijk leven. Op zichzelf is dat een goede zaak. Een bezwaar is echter dat in zo'n beknopte weergave de zaken niet alle chronologisch op de juiste plaats staan.

De schrijver verhaalt in elk hoofdstuk de inhoud van de Christenreis duidelijk en ook zo gedetailleerd mogelijk. Daaruit worden dan lessen getrokken voor het persoonlijk geestelijk leven en voor het kerkelijk leven. Daarbij zijn vele lezenswaardige, leerzame, troostvolle en vermanende toespelingen aan het hart van de lezers gelegd.

Naast verschillende andere voorbeelden, noem ik: de beschrijving van Gezeggenlijk (of Plooibaar), pag. 47, het verschil tussen schijn geloof en waar geloof, pag. 57/58, de betekenis van het portret van de prediker in het Huis van Uitlegger, pag. 90-94, de typering van de drie slapers die Christen langs de weg aantreft, hoofdstuk 12, de noodzakelijkheid van de geestelijke strijd, hoofdstuk 17, idem van de kenmerkenprediking, pag. 238, een waarschuwing om het Woord Gods niet aan te passen, wat de inhoud betreft, voor de moderne mens, pag. 257/258, de typering van Onkunde, pag. 327/328, enz.

Toch heb ik ook wat twijfels en vraagtekens bij enkele hoofdstukken.

Het verhaal over de oude visvrouw uit Edinburgh in hoofdstuk 3 vind ik misplaatst. De schrijver neemt het ook wel op voor het feit dat het wel juist is dat Bunyan de enge poort niet aan het begin bij het verlaten van de stad Verderf plaatst, omdat hij met de Christenreis niet uitzonderlijke gevallen van bekering heeft willen beschrijven, maar zoals het gewoonlijk toegaat. Toch is hij m.i. wat beïnvloed door dat aangehaalde verhaal en de aanmerkingen die Spurgeon op de bevinding van die

oude vrouw maakt. Daardoor komt de schrijver tot een wat vage omschrijving van de betekenis van de enge poort, namelijk: "het capituleren van een zondaar na een bange strijd". Op pagina 83 schrijft hij wel dat de Persoon die Christen binnenlaat bij de enge poort Christus voorstelt, maar in één adem laat hij daarop volgen dat Christen pas tot de geloofskennis van Christus komt bij het kruis. Op pagina 87 zegt hij echter dat de betekenis van de enge poort is, dat Christen, met verlies van al het zijne, heeft leren hopen op de gerechtigheid van Christus. Al met al wat verwarrend.

Ik houd mij dan liever aan de uitleg die wijlen ds. A. Vergunst daarvan geeft, dat de poort de "deur van het Evangelie" is, waardoor de zondaar de geloofskennis ontvangt van de enige Naam tot zaligheid. Of zoals men het ook wel placht te noemen: de ontsluiting van de Weg der zaligheid, wat toch ook met geloofskennis gepaard gaat. In de Engelse uitgave van de Christinnereis staat, dat de Poortwachter tegen Barmhartigheid zegt: "Ik schenk vergeving door het Woord in de belofte". Daarna toont hij de vrouwen hoe de vergeving metterdaad is aangebracht door Christus aan het kruis, heel in de verte mogen zij daar iets van zien. Maar "vergeving in de belofte" is de ontsluiting van de vrije zaligheid in Jezus Christus. "Neem die nu eerst in de belofte", zo zegt de Poortwachter.

Ik denk dat we bij zo'n cruciaal punt ook duidelijk moeten zijn!

Dat zelfde geldt voor de ervaring van Christen bij het kruis, waar het zondepak van hem afvalt, waar hij bewuste geloofskennis van Christus en Zijn kruisverdiensten verkrijgt tot vergeving van zijn zonden. Als het dan over de drie gestalten gaat, die naar Christen toekomen, noemt de schrijver wel de verklaring dat deze gestalten de openbaring van de drie-enige God voorstellen als "een mogelijkheid", maar hij vindt dat men die ook wel kan uitleggen als weldaden in het bewustzijn van Christen.

Toch wijst een kanttekening in de Engelse versie duidelijk op de drie Goddelijke Personen, omdat Bunyan zelf in "The House of God" bij deze bewuste schuldvergeving de drie Personen nadrukkelijk noemt.

Ondanks het vele goede in dit boek, vind

ik het jammer dat op deze twee essentiële gebeurtenissen op de pelgrimsreis niet wat duidelijker en uitvoeriger is ingegaan, wat in de uitgave van ds. Vergunst wel gedaan is.

Scherpenzeel,

J. de Jager.

C. van Rijswijk, Zij liepen als een stroom Hem aan. Uitg. De Schatkamer, Rumpt, Gebonden, 98 blz. ISBN 90 5741 185 7; € 8,00.

De titel van dit boekje is ontleend aan Psalm 34 : 3. De schrijver laat ons in 26 korte hoofdstukjes, eigenlijk vertellingen, kennismaken met verschillende historische personen en voorvallen uit de geschiedenis. Op eenvoudige, ook voor kinderen geschikte wijze. De gebeurtenissen staan niet in verband met elkaar. We worden de ene keer op het zendingsveld neergezet, een volgend verhaal gaat over Olevianus, Luther of over Schotse predikers en daarna maken we kennis met ds. M. Heikoop en oudvader Schortinghuis. Soms anderhalve bladzijde, soms zes pagina's. Het zijn goed leesbare verhaaltjes met een stichtelijke inhoud, die verwijzen naar de God Die wond'ren werkt.

Jammer is het dat Van Rijswijk de ene keer nauwkeurig een tijdsindicatie aangeeft (blz. 75, 90) en de personen in de context van hun tijd plaatst, en de andere keer volstaat met vage omschrijvingen zoals 'op een keer werd een hofpredikant uitgenodigd' (58) of 'een Schotse predikant' (68), zonder nadere aanduiding van de persoon, de tijd of het land waarin het gebeuren plaatsvond. Zo krijgen sommige verhalen een apocrief karakter. Ook is het taalgebruik wat ouderwets: 'Dan komt er een wat bedaarde heer aan. Hij heeft het oog op Brooks geslagen' (18). 'Hij verhef zich van zijn zetel' (59) en 'toen werd de drie-kleur ontvouwd' (73). En is zendeling Moffat inderdaad zo bekend als de schrijver veronderstelt? Was het niet beter geweest om het nu zwevende begrip 'vijftien mijlen' in kilometers aan te geven? Overigens is de auteur in zijn opzet geslaagd, en dat is de waarde van dit boekje. Zou het boekje een herdruk beleven, dan kan meteen ook een viertal drukfouten worden gecorrigeerd.

Gouda,

J. Mastenbroek

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Enkhuizen:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid.

Bedankt:

Voor Scherpenzeel:
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

BEVESTIGING/INTREDE DS. D. DE WIT TE RIJSSEN-WEST

Bevestiging

Woensdag 6 juli was voor de gemeenten van Rijssen-West een blijde dag, daar ds. D. de Wit als eerste herder en leraar aan onze jonge gemeente werd verbonden. In de bevestigingsdienst, die gehouden werd in de Noorderkerk, ging voor de consulent ds. C.A. van Dieren.

De tekst voor de bevestigingsdienst werd genomen uit Johannes 1 de verzen 26 en 27.

Johannes antwoordde hun, zeggende: "Ik doop met water, maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent; Deze is het Die na mij komt, Welke vóór mij geworden is, Wien ik niet waardig ben dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden".

Als thema voor de preek nam ds. Van Dieren: "De heraut van Christus". Hij werkte dit thema uit in drie punten:

1. zijn bediening;
2. zijn boodschap;
3. zijn zelfgetuigenis.

Zijn bediening: want Johannes antwoordde hen zeggende, "ik doop met water,..."

Zijn boodschap: "maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent;..."

Op zijn zelfgetuigenis: "Wien ik niet waardig ben dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden".

Aan de Jordaan te Beth-àbara staat een man die de aandacht heeft, maar de aandacht niet wil hebben. Hij staat er als middel. Het gaat niet om de dienaren des Woords. Van deze Doper staat geschreven dat hij een gezondene is (vers 6), en wel een mens van God gezonden. Het woordje "mens" in de schrift leidt ons altijd terug naar de eerste mens. Ook de Doper, ook de dienaren des Woords moeten inleven wat het is, het beeld Gods kwijt te zijn. De bekwaamheid ligt nooit in de mens, maar in het van God gezonden zijn. De Heere heeft geen engelen genomen, maar Hij wil mensen gebruiken. "Een mens van God gezonden" d.w.z. de Heere weet wie de ambtsdragers zijn. U hebt, gemeente van West, een gezonden leraar van de Heere gekregen. Wat is het nodig de leraars in het verborgen op te dragen in de weg van het gebed. Vooral zij die bidden geleerd hebben, behoren de leraars aan de troon der genade op te dragen. Dat de Heere de leraars zou willen gebruiken tot eer van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk in de gemeente. Gemeente, vandaag toont de Heere een eigen herder en leraar te willen toeschikken, zoals ook omschreven wordt in de Dordtse Leerregels: "...dat de Heere goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap zendt tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Door de heraut spreekt geen mens van mensen gezonden. Wie van God gezonden is, heeft een Goddelijke zending, en een Goddelijke opdracht. Daarom staat deze boodschap in Eeuwigheidslicht. Deze van God gezonden knechten waken voor de zielen. Het Woord keert niet ledig weder, maar doet al wat Hem behaagt. Daarna behandelde ds. Van Dieren het

tweede punt: "Zijn boodschap". Johannes doopte met water. De boodschap gaat uit, dat zij zich zouden bekeren en geloven in die Enige Zaligmaker. Prediking en bediening van de sacramenten zijn hoofdzaken, waarbij ook de christelijke tucht niet mag ontbreken. De inhoud van iedere preek en ook de sacramenten wijzen op de vuiligheid van de zonde en wie wij als mens in Adam geworden zijn voor God. Ondergaan in het water. Dit wijst op het bloed van Christus dat de zonde wegneemt. Opdracht voor de gezonden dienaar is te verkondigen de dood in Adam en het leven van Christus. Johannes de Doper is slechts bekwaam tot een uiterlijke dienst. Hij kan een blinde ziel de ogen niet openen en de Christus niet openbaren. Gods knechten kunnen dit ook niet. Zij hebben de boodschap te brengen, die ook Johannes moest brengen, Johannes spreekt: "Hij staat midden onder ulieden..."

De Middelaar Die gekomen is en Die onder hen staat, is gekomen in de menselijke natuur. De Middelaar, de Christus staat niet in de wereld, Hij is daar waar Hij Zijn dienaren, Zijn herauten uitgezonden heeft. Daar moet en zal Christus noodzakelijk verkondigd worden, opdat Hij de eer mag ontvangen en de ziel de zaligheid. Johannes moest aanvankelijk getuigen: "Hij staat onder u..." Later mocht hij Hem aanwijzen met de woorden: "zie het Lam Gods". De Heere openbaart Zich in de voetstappen van Johannes de Doper, Gemeente, ds. De Wit is de Middelaar niet, maar heeft wel de opdracht Hem te verkondigen. Tenslotte wordt het derde punt behandeld: "Die na mij komt, Welke vóór mij geworden is, Wien ik niet waardig ben dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden". Een zelfgetuigenis. "Welke voor mij geworden is", dit ziet op de Godheid van Christus. De Doper toont ons wat de rechte prediking is. Hij, de Christus was de Eerste van eeuwigheid, maar in de orde van de tijd was Johannes de Doper vóór Christus.

Hier zien we ook de orde in het werk Gods: dienaren zenden om plaats te maken voor Christus, "Die sterker is dan ik". Het is de kracht van Hem Die alle ongerechtigheid gedragen heeft. Het zijn voor Gods knechten voeten die lieflijk zijn om die boodschap te mogen brengen, onderwijs te mogen geven en schuldigen te troosten. Hoe meer schoonheid Christus in de rechte bediening krijgt, hoe onwaardiger de dienaar wordt. "Wien ik niet waardig ben Zijn schoenriem te ontbinden...". Hiermee toont Johannes dat de mens moet buigen voor de Heere. De schoenriem ontbinden was voor de Jood minderwaardig werk, zò minderwaardig, dat zelfs een Joodse slaaf dit werk niet hoefde te doen. Met dit beeld toont Johannes zijn onbekwaamheid, zijn zelfvernederling. Dit alles vloeit voort uit de overgave aan zijn Zender. Dit is een dadelijke vrucht uit de Goddelijke roeping. Dit vloeit uit het werk van de grote Koning, Die niet door een mens gezonden is, maar die Zichzelf als de Gezondene van de Vader diep heeft willen vernederen om de

Allerminste te worden en als een slaaf de voeten van Zijn discipelen wilde wassen. Wat heeft het Hem gekost, Die geen zonde heeft gekend noch gedaan. Knechten die in de onbekwaamheid worden ingeleid, vertonen de gestalte van de grote Dienaar. Zulke knechten worden bruikbaar. "Hij moet wassen ik minder worden". Gods knechten zitten wel eens in de gevangenis van de studeerkamer, als alles toegesloten is en de grote Zender Zich voor de ziel verbergt. Dan is het soms de bange vraag van het hart, bent U het of verwachten wij anderen. "Die sterker is dan ik". Met deze woorden wordt Johannes vertroost. Het werk van de Koning gaat door. Hij volvoert Zijn raad dwars door alle onmogelijkheden heen. Dan blijft er over wat we samen zingen uit psalm 89 vers 8: "Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht".

Na het lezen van het formulier om de dienaren des Woords te bevestigen, antwoordde ds. D. de Wit op de gestelde vragen met: "Ja ik, van ganser harte". Ds. Van Dieren spreekt enkele hartelijke woorden tot ds. De Wit en zijn echtgenote. Hij betrok daarin ook de gemeente. Aansluitend wordt ds. De Wit staande de bedezang vóór de predikatie toegezongen.

Intrede

's Avonds volgde de intrededienst in een overvolle Noorderkerk.

Ds. De Wit nam als tekst Jesaja 40: 6, 7 en 8. "Een stem zegt: Roept. En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds... maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid". Het thema was: "De roepstem". Dit thema werd uitgewerkt in drie gedachten:

1. de vertroosting van de roepstem;
2. de vragen bij die roepstem;
3. de vrucht op die roepstem.

De profeet Jesaja weet van een roepstem, zie vers 3. Dit wijst op Johannes de Doper. In het 6e vers klinkt opnieuw een stem: 'Roept'. Dit wijst op de stem van de Heere. Het eerste vers begint met een stem van grote troost. Deze stem klinkt in de woestijn, een land, stil, onvruchtbaar, dor en droog. In de woestijn is geen verwachting. De woestijn is een dorre en droge plaats waar niets groeit. Dit ziet op het land Israël, een land dat van de Heere ontvangen was naar de belofte. Een plaats die de Heere bereid had en toch een woestijn, die door Gods gunst en gemeenschap verlaten was om de zonde. Ze hebben Hem vergeten en toen werd het een woestijn waar nooit enige verwachting van kan zijn. Als wij vanavond de eerste schreden in de gemeente van "West" mogen zetten, dan is dat in een woestijn. Daar is geen begeerte meer om van nature tot God terug te keren. En dan mag daar toch een stem klinken in de woestijn, een stem van troost, een stem om naar de Heere te wijzen, want buiten God is alles een woestijn. Dan mag een stem roepen: troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Dit komt van God naar dat eeuwig vast gestaafd verbond. Hier is al het

volk in begrepen dat Hij tot de zaligheid brengen zal. Daarom is er een stem die roept in de woestijn. Want een stem zegt "roept". Zijn knechten gaan niet van zichzelf, maar de Heere roept ze daartoe. En dan is er een "vragen bij die roepstem". Hij zegt: Wat zal ik roepen? De prediker vraagt dit aan de Heere. Gemeente dan mag er gevraagd worden, Heere wat zal hij tot mij roepen. Hier klinkt verlegenheid in. Paulus zegt: "wie is tot deze dingen bekwaam". Heere als U zegt "roept", als U het zegt, dan zal ik het doen. Door deze stem is dominee gewillig gemaakt en mocht hij de roepstem van Rijssen-West aanvaarden. Met God en Zijn Woord mochten we gaan. Gemeente, daarom mogen we hier vanavond staan. Het is ook een biddend vragen, omdat de knecht het niet weet. Laten we het daarom niet verwachten van de prediker, hij is maar een mensenkind, die het ook niet weet. Als de Heere dan een preek geeft, is er de Stem die van boven komt en valt de prediker weg. Dan moet hij roepen: "alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds..." Samen zijn we als het gras en als een bloem in de woestijn. Vaak denken we fris te zijn, maar het gras verdort in de woestijn en de bloem valt af. Dan blijft de vraag: heeft zo'n prediking nu vrucht? Is zo'n prediking nu nodig? Gemeente, we moeten wedergeboren worden en als de Geest in de prediking meekomt, dan mag er vrucht zijn. Het blazen van Gods Geest is gelijk de wind, zoals we lezen in Joh. 3. De wind gaat waar Hij wil. Zo is het ook de Geest, Die blaast in de woestijn en dan valt de bloem af. Het is noodzakelijk dat de Geest in ons woont. De Heere gaat nog door met Zijn werk. Als de Heere met Zijn Geest blaast in ons hart, dan zien wij wie we geworden zijn. Dan ontdekken we, dat we zijn als verdord gras en als een afgevallen bloem, die waard is om weggegooid te worden. We kunnen voor God niet bestaan. Maar dan mag er ook een vertroostende roepstem zijn. Dan zijn er tranen waar de Heere van weet. Dan leeft het in het hart, zonder U kan ik niet verder. Dan is de vraag van het hart, hoe wordt het ooit weer goed tussen God en de ziel. Dit komt nooit uit de woestijn, maar het komt van boven. Dan wordt de roepstem gehoord die wijst op Hem, Die sterker is. Een mens is als een geknakte bloem, die zich het leven niet meer kan geven. Alleen de Heere kan het leven schenken. Zijn woord bestaat in eeuwigheid. Tot Sion zegt Hij: "zie hier is uw God". Zo wil de Heere de weg banen in Hem, de Heere Jezus, Die kwam in de woestijn van het leven. Zo openbaarde Christus Zich ook aan Zijn discipelen met de woorden: "kom en zie". Hij is gegaan door die aardse woestijn. Die prachtige Bloem zo zuiver, is in het graf neergedaald en opgestaan, want het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid. Dat is een goede boodschap om Zijnentwil. Een stem zegt: roept! En dan te vragen, wat zal ik roepen? Dan mag gewezen worden op de heerlijkheid in Christus, om zo dat leven te mogen ontvangen om eeuwig bij de Heere

te mogen zijn. Want het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid. Na de met grote aandacht gevolgde prediking volgden de gebruikelijke toespraken. Eerst door ds. De Wit zelf. Hij dankte de vrijwilligers voor het werk aan de pastorie. De gemeenteleden en kerkenraad werd dank gezegd voor de hartelijke ontvangst. Er werden ook woorden van dank gesproken tot de Classis Rijssen en de PS-Oost. Tot slot werden koster, organisten, verenigingen, besturen van de schoolverenigingen en het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Rijssen-Holten hartelijk toegesproken. Ds. De Wit werd namens de classis Rijssen en de PS-Oost toegesproken door ds. D.W. Tuinier. Namens de plaatselijke kerken werd ds. De Wit welkom geheten door ds. J. van Prooijen. Daarna verwelkomde burgemeester drs. mr. B. Koelewijn dominee en mevrouw De Wit in de gemeente Rijssen-Holten. Tot slot sprak ouderling K.H. de Heer namens de kerkenraad en de gemeente een woord van hartelijk welkom. Hij verwoordde de grote blijdschap en verwondering onder ons over hetgeen we uit

's Heeren hand mochten ontvangen. Ge-wezen werd op het grote voorrecht, maar ook op de grote verantwoordelijkheid nu onze drie gemeenten elk een eigen predikant mogen hebben. Met verwijzing naar enkele woorden uit één van de profeten: "En ik leg Mijn woorden in uw mond, en bedek u onder schaduw Mijner hand", werd de hartelijke wens uitgesproken dat de Heere het werk van Zijn knecht in ons midden tot zegen van velen en tot de eer van Gods Naam zou willen stellen. Dat er liefde en verbondenheid mag worden ervaren. Met het zingen van de bede uit Psalm 119 : 9 werd gevraagd of de Heere Zijn Geest aan onze dominee niet wil onthouden. Tenslotte legde ds. De Wit voor de eerste maal als eigen herder en leraar de zegen des Heeren op onze gemeente. Het was een indrukwekkende dag. Er waren vele belangstellenden uit het gehele land. Eén van de vele aanwezige predikanten getuigde ervan deze dag als een hoogtijdag in ons kerkelijk leven te hebben ervaren. De Heere liet Zich, hoewel onverdiend, niet onbetuigd.

H. Koekoek, scriba.

CD-PRESENTATIEAVOND EN SAMENZANG IN UTRECHT

Op D.V. zaterdag 20 augustus zal in de Westerkerk van Geref. Gemeente te Utrecht een orgel-CD gepresenteerd worden van Frank van Basten. Deze organist van de Westerkerk heeft belangeloos diverse barokke orgelwerken en improvisaties gespeeld op het beroemde Quellhorst-orgel. De opbrengst van de verkoop van deze CD komt geheel ten goede aan de evangelisatiepost Bij Simon de Looier en het werk in Amsterdam. Zaterdag 20 augustus zal Frank van Basten enkele werken ten gehore brengen en de samenzang begeleiden.

Evangelist Krijgsman zal een appèlwoord spreken en de leiding van de avond hebben. Aanvang 19.30 uur.

Er is een CD-verkooftafel aanwezig. Voor het evangelisatiewerk zal een collecte worden gehouden.

Parkeertip: vanaf 18.30 uur is het parkeerdek van de ING-bank aan de Knipstraat geopend.

ROMMELMARKT IN NIEUWE TONGE

Op D.V. zaterdag 20 augustus wordt de jaarlijkse rommelmarkt gehouden rondom de kerk van de Geref. Gemeente in Nieuwe Tonge, Oranjestraat 17. De markt begint om 9.00 uur en duurt tot 15.00 uur.

Er zijn vele artikelen van zeer onderscheiden aard te koop, zowel nieuwe als tweede-

handse. Ook worden diverse soorten etenswaren te koop aangeboden.

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS (CGO)

Over enkele weken beginnen de verschillende cursussen van de CGO weer. Tot op heden is het aantal aanmeldingen nog matig. Wilt u niet wachten tot het laatste moment om u op te geven? Voor de A- en B-cursussen verwachten we nog wel meerdere aanmeldingen!

Vraag oud-cursisten, kennissen of vrienden die een of meer van onze cursussen hebben gevolgd. Zij zullen u ongetwijfeld het grote nut, maar ook de noodzakelijkheid van deze studie aanprijzen.

Voor de P-cursussen blijft het aantal aanmeldingen tot op heden achter met vorige jaren. De P-cursussen worden veelal bezocht door ouders, om in deze tijd vol vragen op allerlei gebied hun kinderen bijbels-gefundeerde antwoorden te kunnen geven.

Hieronder worden de thema's vermeld die het komende cursusjaar worden behandeld.

Amersfoort:

Eerste serie van drie avonden:

Ontwikkelingen rond media; gewetensvorming in verband daarmee; praktische toespitsing op gezin en media; internet, computerspelletjes, dvd's, mobieltjes, enz.

Tweede serie:

Vaders wil is wet (?): over gezag en meepraten. Ongekend waardevol: ons gezin.

Respect voor jezelf en anderen: hoe jongeren met elkaar omgaan.

Derde serie:

Gedragproblemen. Belonen en straffen. Treiteren.

Capelle a/d IJssel:

Eerste serie:

Seksuele opvoeding bij jonge kinderen. Grenzen stellen. Aggressie.

Tweede serie:

Leefwereld van tieners en hun gedrag. Confrontatie of isolement. De waarde van vriendschappen bij tieners.

Derde serie:

Belonen en straffen. Zelfbeeld en zelfvertrouwen. Rouw bij kinderen.

Yerseke:

Eerste serie:

Godsdienstige opvoeding. Treiteren. Gesprekken met kinderen.

Tweede serie:

Gehoorzamen tot elke prijs? Lezen of kijken? Faalangst.

Derde serie:

Gewetensvorming. Spelontwikkeling en vrije tijdsbesteding. Sociale vaardigheid.

Voor alle cursussen kunt u zich nog opgeven bij dhr. A.W. Burghout, Zijpestraat 26, 4675 CV Sint Philipsland, tel. 0167-573118.

Wie zich aanmeldt krijgt een rooster toegestuurd van de cursus van zijn of haar keuze; voor een A- of B-cursus wordt daarbij ook een boekenlijst gevoegd.

Tel. rector van de cursus: 033-2772581.

uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur stud. Joesse; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 15.00 uur ds. De Jongste; Soest 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang Capelle 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Stolwijk 15.00 uur stud. Van Belzen; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 (bev. amtsdr.) en 18.30 uur ds. Bakker; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 19.15 uur ds. Golverdingen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Sonneveld; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Wierden 15.00 uur ds. De Wit; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Hogchem; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Brugge.

DINSDAG 16 AUGUSTUS 2005

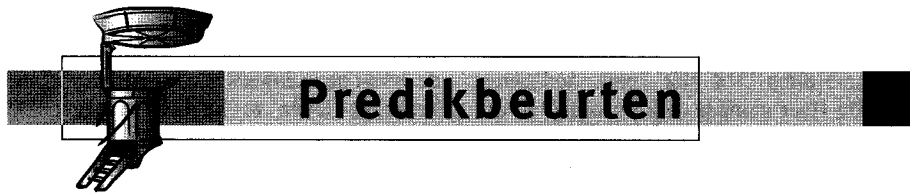
Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Krimpen; Borssele 14.30 uur ds. Schipper (huw.bev.); Enter 19.30 uur ds. Brugge; Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schot; Zoetermeer 19.30 uur ds. L. Blok.

WOENSDAG 17 AUGUSTUS 2005

Aalburg 19.30 uur stud. De Waard; Gorinchem 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Melis; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. de Pater; Leerdam 19.30 uur ds. Van der Net; Leiderdorp 19.30 uur ds. Hogchem; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. De Jongste; Oosterend-Texel 19.30 uur stud. Heijkamp; Oosterland 19.30 uur stud. Joesse; Ouddorp 19.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Tuinier; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schreuder; Sint Annaland 19.30 uur ds. Silfhout; Stolwijk 19.30 uur ds. Visscher (voor de zending); Veenendaal 19.30 uur ds. Beens; Westkapelle 19.30 uur ds. W.J. Karels; Zwolle 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

DONDERDAG 18 AUGUSTUS 2005

Gravenzande 19.45 uur ds. Verweij; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. F. Mulder; Kapelle-Biezelinge 14.30 uur ds. C. Harinck (huw.bev.); Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Silfhout; Melissant 19.30 uur

ZONDAG 14 AUGUSTUS 2005

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. Terlouw; Alblasserdam 9.30 en 18.00 uur ds. Van Eckeveld; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. Hakvoort; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 19.45 uur ds. Van der Net; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Mijnders; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. P. Blok; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 9.00 en 19.00 uur stud. Van Belzen; Bodegraven 18.30 uur ds. Hakvoort; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 19.00 uur ds. Kattenberg; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 en 16.30 uur stud. Joesse; Deventer 10.00 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Baaijens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 uur ds. Veenendaal; Eindhoven 16.30 uur ds. Kattenberg; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enschede 16.00 uur ds. J. Karels; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Van Aalst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Moens; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. Van Krimpen; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.15 uur ds. Zippro; Groningen 15.30 uur ds.

Hoogerland; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Hilversum 10.00 uur ds. Bac; Hoofddorp 18.30 uur ds. Neele; Hoogeveen 15.30 uur ds. Brugge; Hoogvliet 19.00 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.00 uur ds. Verweij; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur kand. Van Manen; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Lelystad 19.00 uur ds. Schot; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Clements; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Schipper; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. L. Blok (H.D.); Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 11.30 en 16.30 uur stud. Heijkamp (in Maartenskerk); Oostkapelle 15.00 uur ds. Terlouw; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Van Dieren; Poederoyen 14.30 uur ds. Bakker; Poortugaal 18.30 uur stud. De Waard; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 19.00 uur ds. Hogchem; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Mol, 14.30 uur ds. Schreuder en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30

ds. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Nieuw Beijerland 14.00 uur ds. De Wit (huw.bev.); Oostvoorne 19.30 uur ds. Neele; Opperdoes 19.30 uur ds. Van der Net; Puttershoek 19.30 uur ds. Mondria; Ridderkerk 19.30 uur ds. Gunst; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Scherpenzeel 19.30 uur ds. P. Mulder; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Mouw;

VRIJDAG 19 AUGUSTUS 2005
Den Helder 19.30 uur ds. Hoogerland;

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Dagje Amsterdam? Bezoek dan eens onze evangelisatiepost. Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Zondag 14 augustus: 9.30 en 15.30 uur evang. L. Versteeg.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Te koop in Scherpenzeel (Gld):
Zeer ruime (uitgebouwde) 2-onder-1-kap woning. De aanbouw, mét eigen ingang, bevat 4 kamers. Daardoor zijn er 9 kamers beschikbaar. Inhoud woning ca. 625 m³! Deze woning is uitermate geschikt voor groot gezin, kantoor of praktijk aan huis.
De L-vormige woonkamer met sfeervolle gas-openhaard is ca. 43 m² groot. Er is een bijkeuken met wasmachine/drogeraansluiting. Badkamer en toilet zijn in 2001 geheel vernieuwd. De woning is in 2001 aan de buitenzijde geschilderd. De achtertuin ligt op het zuiden.
Grondoppervlakte 375m².
Vraagprijs € 379.000,-
Informatie tel. 033-277 3088.

Gezin met 2 kind. zoekt per direkt woonruimte te huur in de omgeving van Apeldoorn of Kampen. Event. tijdelijke woonruimte is ook goed.
Fam. J.W. Bulten, 0314-366042

Te huur: **luxe, schone vakantiewoning** op de Veluwe. V.v. wasm., c.v., linnengoed, e.d. Wegens annulering nog vrij wk. 35, 38, 39 en 40. Lage prijs. Inl. 0578-613395.

Te koop in Barneveld: **prachtige 2 onder 1 kap seniorenwoning**; slaap- en badkamer beneden; dichtbij kerken, centrum en bos. Prijs en termijn aanvaarding in overleg. Telefonische inlichtingen 0342-493855.

Te huur **vak. huisje**, 2-6 pers.
€ 250,- p.w. tussen Lunteren en Barneveld. Tel. 0342-414231

Wadden-eilanden

Heerlijk na-zomereren op Ameland/Terschelling of Bakkeveen (bij Drachten) t.h. keurige chalets/stacars, alle comf. Huur niet duur! **plm. 1/2 prijs** 0512-516096
www.vdsluisvakanties.nl

ISRAEL INFORMATIEAVOND

De bekende Israëliische gids Ya'akov Nof geeft D.V. 25 aug.a.s. in de Chr. Ger. Opstandingskerk Pr. Marijkestr 69 te Alphen a/d Rijn informatie over reizen naar Israël die aandacht schenken aan de Messiasbelijdende joden
Aanv. 19.30 door ds G. Bouw
Bel 0318 -540415 of zie www.israelreizen.nl

**Airconditioning
op de
Preekstoel**

Bel Aktie 010-4517471

Vakantie op DE VERBORGEN
HOEK, Harich, Friesland.
Te huur een mooie caravan met ruime voortent. Vrij vanaf 20 augustus.
Bel snel: 0183-628864

Het gemengd koor
"Soli Deo Gloria",
uitgaande van de Ger. Gem. te 's-Gravenzande, zoekt m.i.v. oktober een enthousiaste

DIRIGENT(E)

Ons koor telt momenteel ca. 41 leden en repeteert op woensdag van 20.00 - 22.00 uur
Inlichtingen kunt u verkrijgen bij de voorzitter, dhr. A. Rijdsdam
0174 - 41 82 76
Uw sollicitatie mag u sturen naar de secretaresse, mevr. J. van Dam, Braamstraat 25, 2681GL Monster

Revoke
Voor info bel:
0341-425712
of
0416-692787
**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echt)paren**

Vakantie op Texel

Rust en ruimte
alle jaargetijden
in eigen sfeer

Bel 0222 31 83 91

www.natuursteenhuis.nl

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort NatuursteenHuis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een gedenkteken van steen, glas of metaal of een unieke combinatie. Kijk ook eens op: www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
 Waardenburg tel (0118) 612579
 Voor leveringen buiten Zeeland
 Zandee & De Kuijper

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.
 Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
 Geen crematies.
 Dag en nacht bereikbaar.

Mozartaan 13
 3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pension "De Peel"**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687

Van Horssen bv

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

Waardige en stijlvolle verzorging

van begravenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vernieuwend en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begravenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:
 • H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:
 Reepijzer 5, Tel. (0184) 6111 54
 Waardenburg:
 Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39
 Zeist:
 Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

Website op zondag sluiten?

Kijk op <http://www.heinosoft.nl/zondag/>

Of bel 015-2128463, email: info@heinosoft.nl

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
 3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Voor een zorgzame begeleiding

de Koster

Begrafenisonderneming

Telefoon: Amersfoort, Nijkerk
 Hoevelaken
 G.C. van Haren
 06 5590 7879

Stationsweg 411
 3926 CD Scherpenzeel
 Centraal nummer (24 uur):
 033 277 0555

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Begrafenisonderneming Brouwer

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- mogelijkheid voor thuis opbaren
- eigen rouwvervoer
- kist wordt schoudergedragen
- gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
 tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Eist -
 Langbroek - Leersum - Moom - Maarsbergen -
 - Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Dagje Amsterdam?

Ten bate van het evangelisatiewerk in Amsterdam bieden wij u een rondleiding door onze hoofdstad aan o.l.v. Amsterdamer dhr. J.C. Hotting. Tevens bezoekt u onze evangelisatiepost Bij Simon de Looier alwaar u, onder het genot van een kop koffie, e.e.a. over het evangelisatiewerk verteld zal worden. Voor slechts €12,50 per gezin/groep/stel heeft u zo een interessant dagje Amsterdam. Tot ziens!

D.V. woe. 17 aug. of zat. 24 sept.
 t.b.v. evangelisatiewerk Amsterdam

Reserveren via 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting). Verzamelen bij Centr. Station a/d kant van het IJ om 9.30 uur op 17 aug. of 24 sept.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
 GLAUFORMEERDE GEMEENTEN

Harkes Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Berkenbroek 7 - Reeuwijk
info@harkesbegravenissen.nl
www.harkesbegravenissen.nl

(0172) 21 21 22

Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar